

Közösségépítés

ELKÉSZÜLT AZ ÓBUDAI ZSINAGÓGA REKONSTRUKCIÓJÁNAK ELSŐ ÜTEME

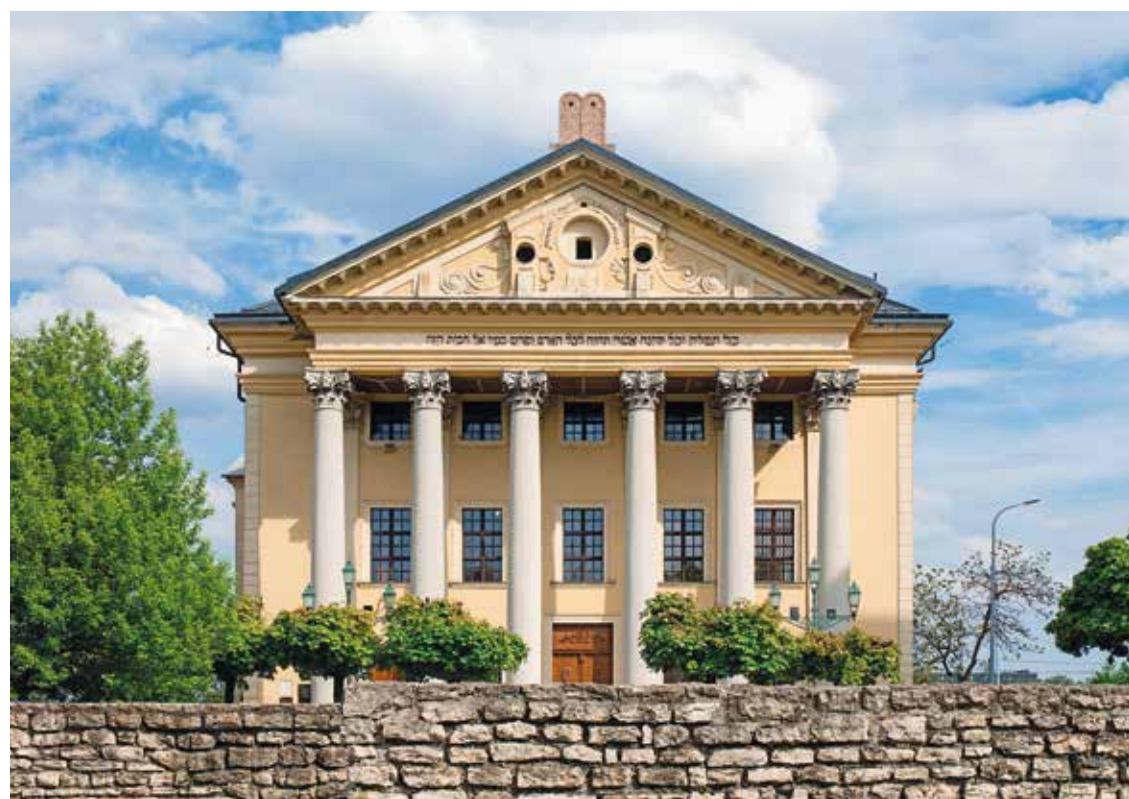
Szöveg **UHL GABRIELLA**
A rekonstrukció
felelős tervezője: **SZÉCSI ZSOLT**
Fotó **BUJNOVSZKY TAMÁS**

Műemlékek rekonstrukciója kapcsán legelőbb a szakmai szempontok kerülnek vizsgálat alá, az anyaghasználat, az eredeti tervek követése, a környezetbe illeszkedés a diskurzus témái. Ami az Óbudai Zsinagóga felújítása kapcsán történt viszont valódi közösségépítés. A szó legszorosabb értelmében is, hiszen a rekonstrukciós munkálatokból kivették részüket a hívők is, ám a műemlékvédelmi állagmegóvásnál jóval mélyebb szellemi kötelék épült ki a „ház” és az azt birtokba vevő, 21. századi zsidó közösség között.

▼
Külső jegyei alapján
klasszicista épület

Mielőtt a közösségi tér megújításáról értekez-nénk, rövid történeti összefoglaló kívánkozik a zsinagóga múltjáról. Az Óbudán, vagy, ahogy a zsidó lakossága évszázadokon keresztül hívta, Alt-Ofen, illetve Oven Joston területén letelepült zsidókról 1349-ben születtek először írásos feljegyzések, de az akkori közösségről konkrétumot keveset lehet tudni. Mária Terézia rendelkezései a város periferiájára kényszerítették a zsidókat, így Óbudán a földesurak védelme alatt fejlődtek az újkori közösségek. Először a 18. század elején kaptak engedélyt az óbudai zsidók kőtemplom építésére. Az itt meg-

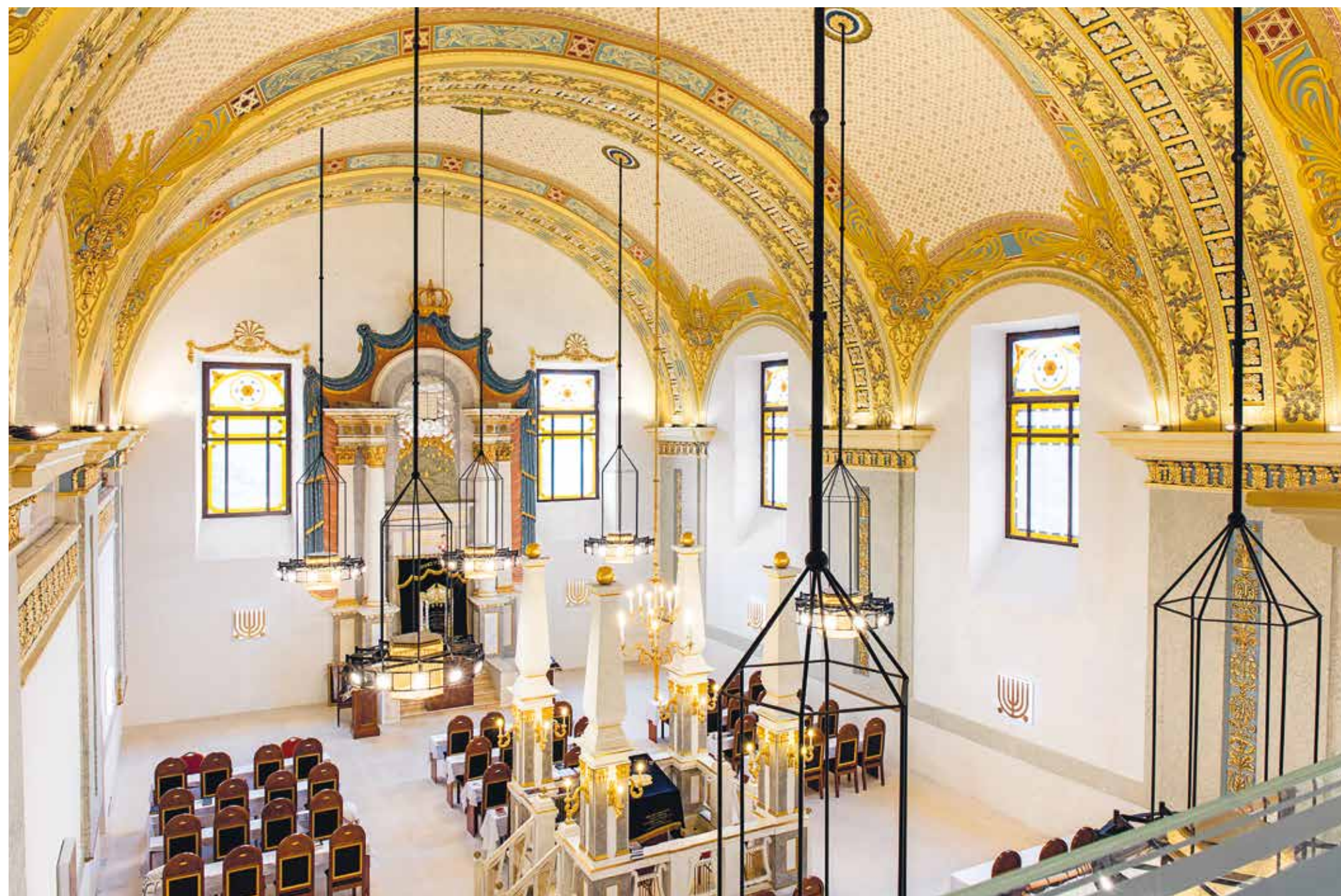
telepedett közösség nyilvános istentiszteleteket tarthatott, tagjai ingatlanokat szerezhettek, belülegeiket saját bíróságuk ítélete szerint rendezhették és kóser bort, illetve húst mérhettek. Annyit tudunk az egykori építkezésekről, hogy Óbuda első, nagyobb méretű zsinagógája 1732-ben már biztosan állt a mai épület helyén. 1767-69-ben újjáépítették a templomot, Nepauer Máté tervei alapján, s az elkészült épületet 1769-ben avatták fel. 1770-es években jótékonyági együletet és kórházat is kialakítottak, iskolát is működtettek. A közösség 1820-ban kezdett ismét hozzá a zsinagóga felújításához, átépíté-

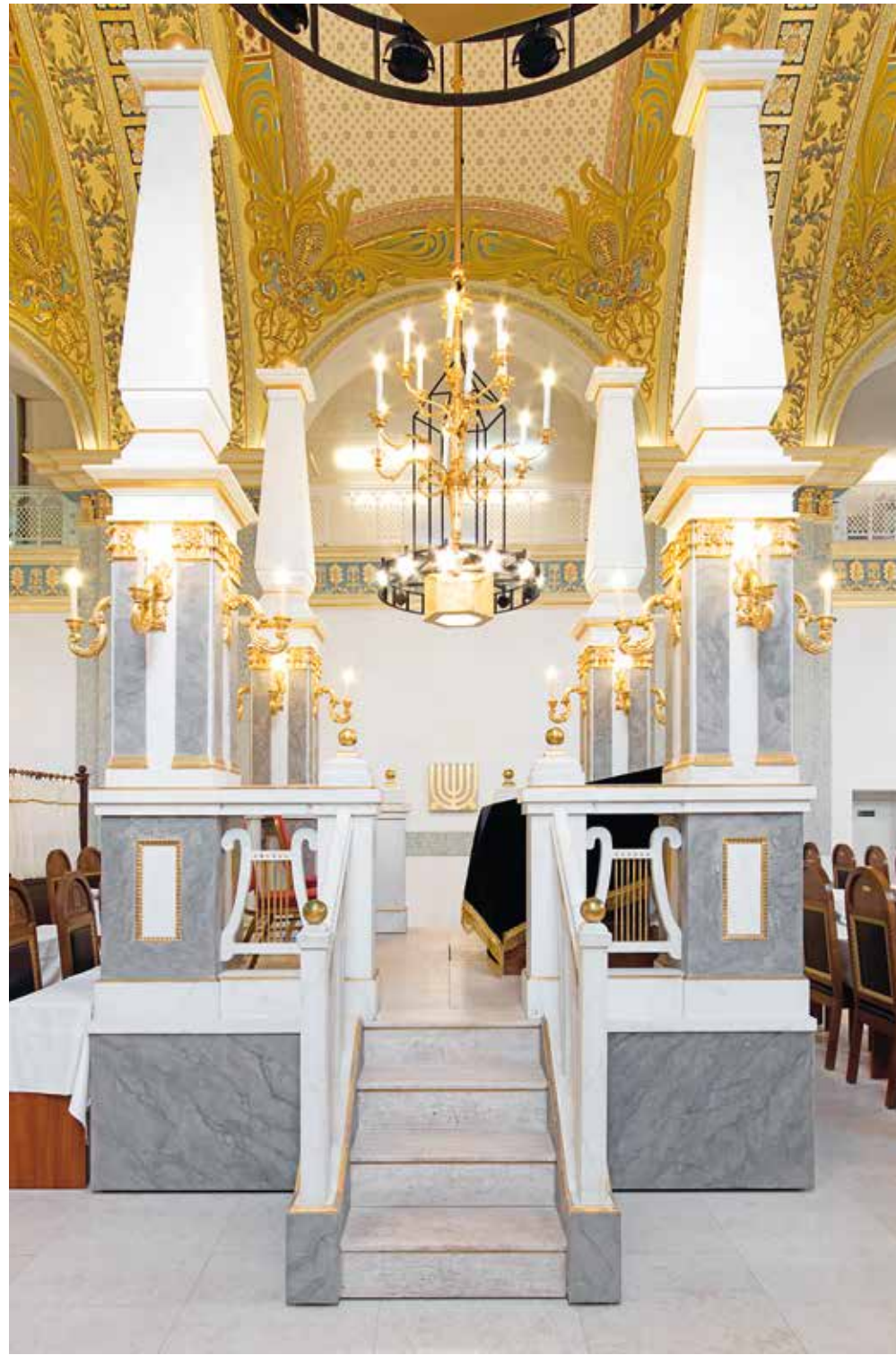
▲
A múlttal való szembesü-lés közben kibontakozik egy modern közösség eszméje

▼
Kiváló szakmai együttműködés keretében születik újjá az Óbudai Zsinagóga. A világítótesteket Somlai Tibor tervezte

séhez, Landherr András tervei alapján. A külső jegyei alapján klasszicista, de belső terében barokk jegyeket viselő zsinagóga új déli homlokzatot, illetve oszlopos előcsarnokot és tetőszerkezetet kapott. A templomot 1900-ban restaurálták, ekkor szecessziós stílusra alakították át a belső tereit. Az épület korának egyik legimpozánsabb alkotása, a Habsburg Birodalom legnagyobb zsinagógája, egyben egész Euró-

beivódtak a falakba, ezáltal a rekonstrukció a falak, a tárgyak oral history-jaként szintén értelmezhető. A múlttal való szembesülés közben kibontakozik egy modern közösség eszméje, olyan új funkciókkal töltődik fel a ház, amely elengedhetetlen a közösség továbbéléséhez. Re-konstruálódik a közösség a 21. századi morális értékrendben, a változó kulturális és társadalmi közegben. A megújult funkciójú terek finom elmozdulása mutat rá arra, hogyan lehetséges integrálni a korszerű építészeti elemeket a hagyománnyal úgy, hogy egy valóban működő, élénk közösség helye teremtsődjön meg. Nem a múlt rideg, távolságtartó fenséges csodálata, hanem a hit mindennapi, szinte banálisan érzélem gazdag, sőt élmény gazdag, emberközpontú átélése a cél. Az emlékművek tulajdonképpen a felejtés helyei, mert kifogy belőlük az élet. Az Óbudai Zsinagóga úgy büszke a múltjára, hogy közben rekonstrukciója során elérhető teret teremtett az őt használó közösség számára.

▶ Belső terében barokk jegyeket visel a zsinagóga

◀ A templom fő tere a bimával

Óbudai Zsinagóga - építészeti rekonstrukció - I. ütem

Megbízó:

Köves Slomó (EMIH)

Felelős tervező:

Szécsi Zsolt

A zsinagóga-rekonstrukció művészettörténésze:

Dr. Farbak Péter

Restaurátor:

Velledits Lajos

Belsőépítész, csillárok tervezése:

Somlai Tibor

Belsőépítész (II. ütem):

ifj. Kövessy Szabolcs, Benson Marcell

pa egyik legszebb zsidó imahelye lett. Az 1950-es évek végén államosították az épületet. Ezt követően többször váltott funkciót, menedékháznak, múzeumnak és a Magyar Állam által működtetett TV-stúdióként is használták. A zsinagóga 2010-ben nyerte vissza eredeti rendeltetését, az EMIH birtokba vette az épületet és megkezdte a felújítást.

A rekonstrukció azonban nem kizárólag az építészeti elemek megújítására vonatkozott, hanem – talán elsősorban – a közösségépítésre. Miközben az épület múltjának feltárása történt, a korábbi funkciók ráaggatott építészeti elemeinek eltávolításával, folyamatosan tárult fel a korábban hitéletet folytató emberek múltja is, a hol vidám, hol szomorú történetek

A tető felújításához PREFA 29x29 alumínium tetőfedő rombuszt alkalmaztak P.10 antracit színben. Kivitelező: Puskás Művek Kft. (Fotó: Wolfgang Croce/PREFA)

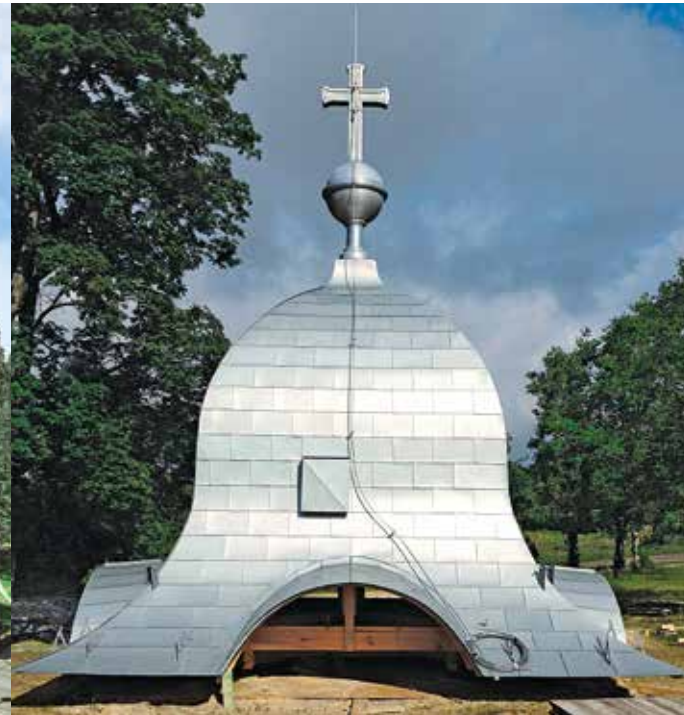
Alle Bevásárlóközpont

Autóklub Irodaház

Óbudai Zsinagóga

Aszódi templom

PUSKÁS MŰVEK KFT.

ÁCS,- TETŐFEDŐ,- BÁDOGOS
MUNKÁK ÉS SZERELT HOMLOKZATOK KÉSZÍTÉSE

Puskás András 30/949-6565

KOMPROMISSZUMMENTES MEGJELENÉS ÉS MINŐSÉG

Tetőfedő rombusz 29x29

70
ÉV
MINŐSÉG
1946 óta

A megoldás a problémáira extrém könnyű

Az ideális tető különleges kihívásokhoz: A rendkívül robusztus, kis formátumú tetőfedő rombuszok a korcolásos technika és a speciális rögzítési rendszer következtében különösen vihar- és időjárásállóak, és extrém feltételek mellett is megállják a helyüket. Csekély, 2,60 kg/m² súlyukkal a PREFA tetőfedő rombuszok nem csak új tető fedésére vagy felújításra szolgálnak, hanem sérülésmentes, régi fedélszékekhez is alkalmasak. A PREFA tetőfedő rombuszsal fedett tetők elegáns felületi struktúrájukkal optikailag is felhívják magukra a figyelmet.

A TETŐFEDŐ ROMBUSZ MŰSZAKI ADATAI

Anyag	bevonattal ellátott, 0,7 mm vastag alumínium Kétrétegű beégetett lakkozás
Méret	290 x 290 mm fedett felület
Súly	2,6 kg/m ²
Tető hajlásszög	min. 22° = ca. 40 %
Alátétszerkezet és elválasztóréteg	min. 24 mm vastag teljes deszkázat; 3,25 kN/m ² mértékadó hőteher felett, illetve a 0, I és II. területi kategóriákban a deszkázatra bitumen alapú elválasztóréteg fektetése szükséges
Rögzítés	1 db hafter tetőfedő rombuszonként = 12 hafter/ m ²

TETŐ & HOMLOKZAT

WWW.PREFA.COM